

PETROZSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre	2 kor.
Fél évre	4 "
Egész évre	8 "
Egyes szám ára	20 fill.

Felelős szerkesztő:
ZÁDORV KÁROLY.
Lap kiadó tulajdonos:
FIGULI ANTAL.

A lap szerelmi részét illető közlemények a »Petrozsény és Vidéke« szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a Kiadóhivatalhoz küldendők.
Hirdetések, valamint nyílttéri közlemények árszabály szerint számíttatnak.

A viszontelárusítók.

Tudvalevőleg piaci árucikkeinket nem a helybeli termelők produkálják. Nem is tudunk olyan fogyasztási cikket, melyet a Zsilvölgyben termelnek, kivéve az itt tenyésztett szuró-, vagy vágó marhák s a szárnyasok aránylag csekély részét. Távolvidékről és Romániából szállított élelmi cikkek fedezik az itteni szükségletet. Természetesen a szállítási költség, de különösen a közvetítés az árak emelkedését érthetővé teszi. Szerencsére a nagy verseny a fogyasztók javára a lehetőségig lenyomja az árakat, elannyira, hogy némely ipari árú itt sem drágább, mint a termelés, vagy tenyésztés helyén.

A közönség körében általános a panasz az áruközvetítők, a viszontelárusítók ellen, akik a termelőktől előre megveszik a piacra hozott cikkeket s aztán tetszésszerűen áron adják el a piacon, ahol már csak a viszontelárusítótól lehet vásárolni.

Ebben oly visszaélést látnak a fogyasztók, amelynek megakadályozását a hatóság feladatának tartják.

Ez a dolog annyira közérdekű, hogy megvitatása nagyon is indokolt. Az első kérdés az, hogy korlátozható-e a termelő és a viszontelárusítók között a piacra hozott adás-vételére vonatkozólag a megegyezés.

Több városban és községben a piaci rend-

tartás úgy intézkedik, hogy a viszontelárusítók-nak, a kofáknak, közvetítőknek bizonyos meghatározott idő előtt nem szabad az élelmi cikkeket összevásárolni, hogy a fogyasztóknak alkalmuk legyen közvetlenül a termelőktől beszerezni szükségletüket.

Biztosítva van-e ezzel a rendszabállyal az óhajtott cél?

Tudunk rá eseteket, hogy ahol nyáron 7, télen 8 óra előtt csak a fogyasztók vásárolhattak a termelőktől, s becsüdtették ezt a korlátozást, mert a viszontelárusítók már az uton lefoglalták az árukat s a termelők piacra nem is vitték, vagy oly magas árt követeltek, hogy inkább a viszontelárusítótól szereztek be szükségletüket a fogyasztók.

Olyan helyeken, ahol meghatározott időben, a kora reggeli órákban viszik az árukat piacra, a megállapított piaci rendtartás inkább elenőrizhető s még sem volt a kitűzött cél elérhető.

Petrozsénybe a vidékről s Romániából csak délfelé, vagy délután érkeznek a kocsin hozott árukkal, vagy a lábon hajtott szárnyasokkal. Melyik időpont volna tehát megállapítandó, amely-nél korábban a viszontelárusítók a piacra hozott árukat megvásárolni nem szabad?, tekintettel arra, hogy különösen Romániából Petrozsénybe a napnak minden szakában hozzák az árukat? (Legkevesebbet azonban kora reggel).

Tagadhatlan, hogy a fogyasztó közönségre előnyösebb volna, ha közvetlenül a termelőktől

szerezhetné be élelemszükségletének a piacra hozott részét, az is kétségtelen, hogy a fogyasztót megelőzi az élelmes viszontelárusító a be-vásárlásnál s természetes, hogy ez a fogyasztótól kipréseli a maga busás hasznát.

Ezt kívánatos volna megakadályozni. A kérdés az, hogy mi módon? Mert azt lehetetlen meggátolni, hogy a termelő ne annak adja el áruját, aki azért többet ad. De a fogyasztó nem lesheti egész napon át a piacra jövő termelőt úgy, mint a viszontelárusító, akinek ez a léffen-tartó, haszonhajtó foglalkozása, amelytől eltítani nem lehet.

A fogyasztó közönség jogos panaszát figyelmen kívül hagyni nem lehet. Módot kellene találni annak orvoslására.

Szabályrendelet

a fogadó, vendéglő, kávéház, kávémérő üzlet gyakorlásáról.

16. §. Kávéházak éjjel 12 óráig nyitva tarthatók s a zenélés éjjeli 12 óráig meg van engedve.

17. §. A 14. és 16. §-okban megállapított zárórán túl az üzlet nyitva tartása és a zenélésre külön hatósági engedély szükséges, melyet írásbeli kérelemre a járási főszolgabíró adhat meg.

Minden ilyen külön hatósági engedélyért a meghosszabbított záridő terjedelmére való tekintet nélkül a következő díjak szedendők: 4000 lélekszámon alóli köz-ségekben esetenként 2 K; 4000 lélekszámon felüli köz-ségekben esetenként 4 korona.

Ezen díjak az engedély kiadása alkalmával lesznek az illető főszolgabíróhoz lefizetendők és azon községek

„PETROZSÉNY és VIDÉKE” TÁRCÁJA.

A petrozsényi főgimnázium.

Középiskolánk tizenegyedik évi értesítőjét adta ki Priváry Géza igazgató.

Az 1907—8. tanév történetének adatait ismerteti a gondnád és alapos tudással szerkesztett Értesítő. Különösen méltatja bevezető cikkeiben dr. Elischer József kir. tanácsos, nyug. tankerületi főigazgató és Andreics János kir. főbányatanácsos, mint a felügyelő bizottság volt elnökének a főgimnázium érdekében kifejtett működését.

A nyugalomba vonult főigazgatóra vonatkozólag igen helyesen jegyzi meg, hogy nekünk petrozsényieknek különösen szükségünk volt az ő szeretetteljes bánásmód-jára. Mert a petrozsényi intézet alapításakor nem sok reménnyel kecsegtetett s nem nagyon volt biztató akkor sem a kép, midőn először végezte az intézetnél hivatalos látogatását. Oly kezdetlegések voltak itt minden tekintetben az állapotok, hogy méltán rászolgálhatott volna arra a jóslatra is, hogy a satnya, beteges, sőt csak kóros tüneteket feltüntető csemete ápolása teljesen meddő kísérlet lesz, fáradozást kár rá vesztegetni.

Az intézet tengődött, életképességet még alapítása utáni ötödik évben 1899-ben sem mutatott. Nemcsak ellenségei, (mert ilyenek is voltak) de még barátai sem jósláltak valami szép jövőt neki, bár az akkori közoktatásügyi miniszter, mint e határszéli nemzetiségi vidéken magyar nemzeti szempontból szükséges iskolára mutatott reá és némi csekély (2000 kor.) segélyben is részesíté.

Hogy ingatag alapon állott az egész, igazolja azon körülmény is, hogy az idekerült tanárok siettek innen

menekülni ahova csak lehetett, sőt maga a volt igazgató sem bízva az intézet jövőjében, két évi igazgatói működése után, itt hagyta Petrozsényt egy biztosabb tanári állásért.

A folytonos változás a tanszemélyzetben, a súlyos anyagi helyzet és mizerabilis külső viszonyok mellett még rosszabb színben tüntette fel az intézetet és így nem is csoda, hogy nemcsak a vidéken, de még helyben is kicsinyelve és leszólva, mint valami zúgiskolát emlegették a petrozsényi községi algimnáziumot. A tanárság szemében a petrozsényi kis algimnázium mintegy ijesztő rémkép állott, hova kerülni egy a száműzetéssel, a lemondással mindenről, ami egy diplomás művelt tanár előtt becses, küzködés a megélhetéssel, bizonytalansággal; valóságos Tomi, kesergő Ovidiusokkal.

Midőn az 1898-ik évben Elischer főigazgató úr első ízben jelent meg az intézet felülvizsgálására, bármily szomorúak voltak a viszonyok, ő a reménytelennek látszó helyzetben talált biztató szavakat, kitartásra, bizalomra serkentette a csüggedőket és biztosította őket jóindulatáról, támogatásáról. Ő finom érzékével a messze jövőbe előre látott s nem talált okot lemondásra. kétségbeesésre.

Nemcsak itt körünkben buzditott, lelkesített ben-nünket céltudatos előre törekvésre, nemcsak készséggel szolgált tanácsaival, utbaigazitással mindenre nézve, hanem az intézet fejlesztésére irányuló minden kérelmünket a legmelegebb pártolással ajánlotta a közoktatási miniszter úrnak. Csakis az ő lelkes pártolásával sikerült mind anyagi, mind szellemi téren a magas kormány állandó és fokozott támogatását intézetünk részére megnyerni és sikerült végre középiskolánkat biztos szilárd alapokra fektetni, főgimnáziummá kifejleszteni és teljes államosítást előkészíteni.

Hogy ezen munka mennyi nehézséggel, akadállyal járt, arról csak annak van fogalma, ki alaposan ismeri intézetünk történetét.

Lépésről-lépésre, évről-évre kellett egy-egy nagy akadályon keresztül vergődnünk. A nyilvánossági jog elnyerése, a tanárok helyzetének, nyugdíjának biztosítása, az állam részéről teleknek, fentartási és beruházási államsegélyeknek kieszközlése, a felső osztályok megnyitása, szerződések kötése, az államosítás ügye, mennyi kérvénnyel, felterjesztéssel, tárgyalással járt és ezekben mindig ő volt a legfőbb szószólónk, védőnk, pártfogónk, barátunk. És mily örömet érzett, ha valamiben sikert tudtunk aratni! Mily örömmel látta, konstataulta az intézet évenkénti haladását, bármily csekély volt is az és bár nagyon jól tudta, hogy még igen sok a hiány más gazdag intézetekhez hasonlítva.

Mindezt mérlegelni tudta volt főigazgatónk, ezért gondolkunk hálás szívvel minden ténykedésére. Ő minden befolyását kellő helyen latba vetette, hogy kerüljön iskolánk oly viszonyok közé, melyekben már nem kell az erőknél annyiféle kérdés megoldásában szétforgácsolódni, hanem mint már teljesen rendezett állapotok közt levő intézeteknél tisztán az intézet belső szellemi életének ki-fejlesztése szentelhezzük minden meglevő erőnket és tudásunkat. Ezen nemes célját elérte, de erre irányított sike-res munkájának eredményét csak ezután láthatta volna teljesen, midőn az intézet az államosítással az anyagi gondok ólomsúlyától felszabadulva szabadon fejtheti majd ki missióját.

Hazaifias missiót betöltő máris eléggé tekintélyes középiskolánknak ma már mindenki nagy jövőt tud jóslani.

Könnyű dolog ez a jóslás már, különösen ma mi-

szegény alapját illetik, melyekben az engedélykérő üzletek vannak.

18. §. A kiadott engedélyekről a főszolgabírók az érdekelt helyi hatóságokat a szükséges rendőri felügyelet gyakorlása végett soronkívül értesíteni és ugyanakkor a beszedett engedélydíjakat a községi pénztárak javára elszámolni ketelesek.

19. §. A 14. és 16. §-okban megállapított zárórak nagyobb járványok vagy közveszély esetében hatóságilag a járvány, vagy veszély tartamáig megszoríthatók.

20. §. Fogadó, vendéglő és kávéházi táncmulatságok, valamint zeneestélyek, zenével párosuló énekelőadások csakis a főszolgabírói hivatal által és pedig 24 órán túl nem terjedő időtartamra kiállított engedély mellett rendezhetők és tarthatók meg.

Az engedélyekért a 17-ban megállapított díjak szedendők.

21. §. Ha táncmulatságok, vagy másnemű előadások alkalmával verekedés vagy bárminemű éjjeli garázdaság követetnének el, azon üzlettulajdonosnak, hol ezen kihágás történt, 6 hónapnyi nyemű mulatságok tartására engedély nem adható.

c) Kávékimérések.

22. §. Kávékimérésnek az az üzlet tekintetik, melyben kávé, thea, chocolate s az ezekhez való sütemények kaphatók.

23. §. Kávékimérésekben tekeasztalok felállítására, kártyázás és egyáltalán minden játék tilos.

24. §. Kávékimérések este 8 órakor bezárandók és reggel 5 óra előtt ki nem nyithatók. Ezen idő alatt a kávémérő vendéget még zártajtok mellett sem szolgálhat ki. Kávékimérésben a zenélés egyáltalán tilos.

III. Büntető határozatok.

25. §. Az a fogadó, vendéglős, kávéháztulajdonos vagy kávémérő, ki a jelen szabályrendelet 4. és 5. §-ában előírt rendőri követelményeket be nem tartja, valamint az, aki üzletének megkezdését a 6. §-ban előírt módon be nem jelenti, vagy a hatósági közegeknek a 6. §-ban jelzett esetekben ellenszegül, amennyiben az általános büntető törvények szerinti eljárásnak nem volna helye, 100 koronáig terjedhető elzárással büntetettik.

26. §. Azon fogadó, vendéglős, kávéháztulajdonos vagy kávémérő, ki üzletében az ezen szabályrendelettel megállapított zárórakat be nem tartja, az 1879. évi XI. t.-c. 74. §-a értelmében 100 koronáig, visszaesés esetében 400 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetettik.

27. §. Az a fogadó és vendéglős, ki vendégszobáiban hatóságilag látmozott árszabályt kifüggesztve nem tart, vagy ezen árszabályt megszegi, az 1887. évi XVII. t.-c. 156. §-a b) pontja értelmében 100 koronáig, terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

28. §. Az a fogadó és vendéglős, ki a jelen szabályrendelet 8. §-ában előírt egészségrendőri követelményeket megsérti 50 koronától 100 koronáig terjedhető elzárással büntetendő.

Aki pedig a 6. §-ban előírt követelményeket be nem tartja 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

29. §. A kávémérő, ki üzletében tekeasztalt tart, ott kártyázást vagy egyéb játékot megenged 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, ismétlés esetén ezen felül 5 napig terjedhető elzárással büntetettik.

30. §. Ezen szabályrendelet 25. 26. 28. §-ai esetében I. fokulag a főszolgabíró, II. fokulag az alispán, III. fokulag a m. kir. belügyminiszter; 27. és 29. §-ai alapján megterhelendő kihágások eseteiben pedig I. és II. fokulag szintén a főszolgabíró és alispán, III. fokulag azonban a Kereskedelmi m. kir. Miniszter bíraskodik.

31. §. Az ezen szabályrendelet alapján kiírt pénzbüntésekből befolyó pénzdsszeg az 1901. évi XX. t.-c. 23. §-ában meghatározott célokra fordítandó.

IV. Záróhatározatok.

32. §. Azok, akik fogadót, vendéglőt, kávéházat vagy kávémerést 1884. évi október hó 1-je előtt szerzett jogositvány alapján tartanak fenn, üzletük gyakorlásánál a jelen szabályrendelet határozmányait szintén megtartani kötelesek.

(Vége).

KÜLÖNFÉLÉK:

— **Kinevezés.** Ő felsége Mähler Ignác építész-mérnököt királyi főmérnökké nevezte ki és a Hunyadvármegyei m. kir. államépítészeti hivatal vezetésével megbizta. A valódi érdem méltatása ez egész vármegyében örvendetes megelégedést keltett.

— **Kinevezés.** A pénzügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök Brechtl János pénzügyi számvizsgálót a dévai m. kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvétséghez pénzügyi számtanácsossá, számvétség főnökévé végleges minőségben kinevezte.

— **Halálozás.** Egy tettevagyó fiatal életnek vetett véget a kéllehetetlen halál. Poppér Hugó gépészmérnök, a Polacsek és Scheiber cég csimpai nagyfaipar vállalatának helyettes igazgatója s műszaki vezetője f. hó 7-én meghalt Budapesten, hová gyógyítás végett betegenvitték fel néhány nap előtt. A köteleesség teljesítésnek lett áldozata. A fárasztó, kimerítő munkában nem ismert határt, akadályt. Meghült a havasi erdőségben, ez okozta halálát. Azt hitte, hogy az erőteljes fiatalágnak nem árthat az időjárás. A jó modoru, előzékeny, intelligens köreinkben kedvelt, rokonszenves fiatal ember nemes ambícióval szentelte kiváló szaktudását, egész munkabírást feladatának, hol hasznosan tudta érvényesíteni szép tehetségét, melyet a nagy vállalat méltányolt is s alig 26 éves korában előnyös, szép pozíciót biztosított számára. Érdemei vannak abban, hogy a nagy faiparvállalat a kontinens határain túl is nagy

megrendelésekre lett méltatva s a szakbavágó magyar vállalkozásnak a hazai nagyiparnak jó hírét növelte. Arról a működési téről szólította el idő előtt a könyörtelen halál, melyen a közgazdasági tevékenysége a legsebb reményekre jogosított. Halála széles körben keltett őszinte részvétet.

— **A villamos világítás a hét folyamán** már sok helyen a magánházaknál is be lett vezetve. Ez a munkát serényen folyik. Az utcák világításáról már előző számunkban említést tettünk, de nem zárkoztunk el a több oldalról hangoztatott panasz felemlítése elől. Első napokban ugyanis azt hittük, hogy az új intézménynél előforduló esetleges zavarok, technikai akadályok miatt kezdődik a közvilágítás esti fél 8 óra után. Illetékes helyről azonban azt a felvilágosítást nyertük, hogy különböző időszakokra való tekintettel van a közvilágítás kezdetének ideje a községgel kötött szerződésben meghatározva. Eszerint június és július hónapokban 8 óra 45 perckor kezdődik a közvilágítás, vállalat tehát szerződésileg elvállalt köteleességét teljesíti. Hogy a közvilágítás idejének ekénti megállapítása nem helyes, azt bizonyítani sükségtelen. Az Alföldön igaz, hogy esti háromnegyed kilenczkor, még nyáron csak szürkület van s nincsen sötétség. Ámde 2000 méteres hegyekkel övezett völgyünkben több mint félórával előbb beáll az est s éppen akkor, midőn a forgalom a legélénkebb, az utcákon mindenütt sötétség van. Szerencsére f. hó elseje óta naplemente után világít a hold. De az nem sokáig tart s pláne borús időben veszedelmes sötétség lesz több mint félórán át, míg a villamos világítás kezdődik. Nem hagyható figyelmen kívül, hogy Piskí felől a személyvonat éppen esti 8 órakor érkezik s az utasok sötétben botorkálhatnak az uton és utcákon. Ezen a bajon sürgősen segíteni kell. Inkább tartson a közvilágítás reggel rövidebb ideig s este kezdődjék legalább félórával előbb. Ezáltal a község indokolt panasa is kielégítést nyerne, orvosolva lenne és a szerződés megváltoztatásával sem hárulna a közönségre újabb teher, amennyiben az áramszolgáltatás időtartama nem változék.

— **Pályázat.** Az aradvárosi felső kereskedelmi iskolánál az 1908—1909-iki tanév kezdetével az alólírt kereskedelmi és iparkamara által tett alapítvány értelmében egy tandíjmentes hely levén betöltendő, felhívának mindazon kamara kerületbeli szegénysorsú kereskedők és iparosoknak szorgalmas, jó előmeneteli, kereskedelmi iskolai, vagy a kereskedelmi iskolába lépni kívánó fiai, kik a kedvezményt elnyerni óhajtják, hogy iskolai és vagyontalansági bizonyítvánnyal felszerelt kérvényüket az alólírt kereskedelmi és iparkamarához f. é. augusztus hó 25-ikéig nyújtsák be. Aradi kereskedelmi és iparkamara.

— **Tömegárúk vasuti szállítása.** Az ősszel várható tömeges áru és terményszállítások, továbbá a f. évi szeptember havában tartandó katonai nagy had

magyar középiskolájának története megfogja őrizni nevét, mi áldani fogjuk emlékét és követésre méltó példányképpül fogjuk munkás életét az ifjúság, az utódok szeméi elé állítani!

Felemliti az «Értesítő», hogy Andreics János távoztása folytán szeptember havától május hóig az elnökség ügyeit Henrich Viktor alelnök vitte.

A községi előjáróság átiratában arról értesítette a felügyelő bizottságot, hogy a községi képviselő testület a felügyelő bizottságba beválasztotta Róth Flóris bányaigazgatót.

Róth Flóris bányaigazgatót felügyelő bizottsági elnökké történt megválasztásáról a felügyelő bizottság küldöttsége értesítette. Henrich Viktor alelnök vezette a küldöttséget s felkérte Róth Flóris bányaigazgatót az elnöki tisztség elfogadására. Beszédjében hivatkozott arra az érdekekre, melyeket a bányaigazgató az intézet alapításában szerzett. 14 évvel ezelőtt ugyanis Róth Flóris bányaigazgató volt egyike azoknak, kik a gimnázium létesítésében nagy buzgalmat és munkásságot fejtettek ki és ugyancsak ő volt az, ki 1897-ik év március havában dr. Rosenberg Ignác ügyvéddel együtt a községi képviselő testületben indítványozták, hogy az akkor magánjellegű, nehéz anyagi viszonyok közt levő algimnázium községi jellegű nyerjen és fenntartásáról a község gondoskodjék.

A bányaigazgató elfogadta az elnökséget és örömet fejezte ki a fölött, hogy az államosítással pár hónap múlva az intézet teljesen biztos alapokra lesz fektetve, egyszersmind biztosította a küldöttséget arról, hogy a fontos kulturális intézményt támogatni fogja a jövőben is.

Ami az intézet külső viszonyait illeti ezek között

elnök az intézet anyagi viszonyai rendezésének munkájában, a községnek és polgárainak a fontos kulturális intézmény támogatására való buzdtításában és megnyerésében szerzett feledhetetlen érdemeket.

Az 1897-ik év március havában lett az előbb magánjellegű intézet községi jellegűvé. Ekkor választott a községi képviselő testület a gimnázium ügyeinek vezetésére és a felügyelet gyakorlására egy bizottságot, melynek elnökévé Andreics János bányaigazgatót választották. Azóta lemondásáig 1907. szeptember haváig a felügyelő bizottság elnöke volt. Szerencsés volt középiskolánk, hogy ügyeinek intézésében ki vezetésre így lelkes és fáradságot nem ismerő férfit sikerült megnyerni-e. Mert bár a hatalmas szénbánya vállalat ügyeinek igazgatása rendkívül igénybevette a volt bányaigazgató idejét, munkaerejét és nagy szakismeretét, mégis bámulatos, hogy sok más irányu nagy elfoglaltsága dacára mily szeretettel, odaadással, lelkesedéssel foglalkozott a gimnázium terhes és sok időt, fáradozást igénylő ügyeivel.

Nagy munkásságának minden részletét kellően méltatni nehéz feladat volna.

Midőn tehát új, még nagyobb körű állásnak elfoglalása végett eltávozott Petrozsényből és megvált felügyelő bizottsági elnökségétől, azzal a tudattal távozhatott, hogy tíz évi azon munkája is, melyet intézetünk megszilárdítása, fejlesztése, felvirágoztatása érdekében kifejtett, ime kezdetben alig remélt, meglepő szép sikerrel járt és így büszkén tekinthet vissza munkásságának eredményére.

Andreics János mint felügyelő bizottsági elnök, intézetünk megszilárdítására és kifejlesztésére szentelt kulturális munkájával Petrozsényben ércnél maradandóbb emléket biztosított nevének! E nemzetiségi vidék hazafias,

dőn mindenki előtt tisztán áll az is, hogy Petrozsény és vidéke az eddigienél is gyorsabb, szinte hihetetlen rohamos, olyan fejlődés előtt áll, amilyenre Magyarországon nem, csak Amerikában láthatunk példát, mert pár év múlva Petrozsény egyike lesz Erdély legnagyobb és legforgalmasabb városainak. Talán ezt is megérezte a mi volt jó főigazgatónk, mert magán beszélgetéseinkben kifejezést adott sokszor azon erős hitének, hogy amily gyors volt fejlődése községünknek pár évtized alatt a multban, mely ugyszólván semmiből lett azzá ami; olyan mérvű haladásra legalább is számíthat a jövőben.

Már ezek alapján is teljesen indokolt a mi hálnk szeretetünk a volt főigazgatónkhoz, de hozzá járul még számtalan körülmény amely magyarázatát adja annak a mély ragaszkodásnak, tiszteletnek, mely személyéhez, egész egyéniségéhez fűződik.

Glogoni Andreics János kir. főbányatanácsos felügyelő biz. elnök távozása alkalmából igen találóan jegyzi meg az «Értesítő», hogy a véletlen különös alakulása, hogy a jelen tanévben intézetünknek két legfőbb támogatójának távozásáról kell megemlékeznünk. A főigazgatón kívül Andreics János kir. bányatanácsos, bányaigazgató, felügyelő-bizottsági elnökünk hagyott el bennünket. Ugyanis a bányaigazgató állásáról lemondott és Budapestre költözött állandó tartózkodásra. Így tehát meg kellett válnia a felügyelő bizottsági elnökségétől is, amely tisztségben pedig 10 éven át lankadatlan munkásságot fejtett ki intézetünk felvirágoztatása érdekében.

Mig Elischer főigazgató az intézet erkölcsi támogatásával és a magas kormánytól pártolásával segítette elő ügyünket, tette emlékeztetése nevét intézetünk történetében, addig Andreics bányaigazgató mint bizottsági

gyakarlatoikon résztvevő csapatok elszállítása végül a vasutak nagy beruházási munkálatához szükséges anyagok állandóan nagy tömegben való szállítása a vasutak teljesítő képességét előreláthatólag oly mértékben fogják igénybe venni, hogy kocsiatlagának lényeges gyarapodása dacára is számolnia kell a bekövetkezendő kocsihányallal. Ez okból figyelmezteti az aradi kereskedelmi és iparkamara a nagyobb kereskedelmi és ipari vállalatokat, hogy a részükről elszállítandó s szállítási időhöz nem kötött tömegárú (épület és tüzifa, szén, só, ércz, kő, stb.) zömét még a nyár folyamán, minden esetre azonban az erősebb őszi forgalom bekövetkezése előtt, folyó évi szeptember hó közepéig lehetőleg elszállítsák.

— **A dánosi rablógylkosság.** A gylkosság elkövetése, a gylkosok üldözése és elfogatása, az esküdtzéki főtárgyalás, az ítéletek és a rablógylkos cigányok arcképével 32 képpel ellátott mű kapható 50 fillért e lap Kiadóhivatalában.

— **Elismerő levél.** „T. Dobrovsky Károly urnak Gyulafehérvár. A nekem szállított cserépkályhakkal — úgy az anyagot, mint a jó kivittelt illetleg — nagyon meg vagyok elégedve. Tisztelettel Szászsebesen, 1907. aug. 15 Dr. Aker György.” — Dobrovsky Károly, cserépkályha építőmesternek lapunk mai számában közölt hirdetésére felhívjuk olvasóink figyelmét.

Dobrovsky Károly ur Gyulafehérvár. Az ön kályha rakói által föllállított 5 drb. cserép kályha a mit ön nekünk szállított, teljes megelégedésünket ki nyerte. „Lotru” sojtetate anonimá Romania Brezoiu. 1908. március 22.

„Dobrovsky Károly cserép kályha szállító ur által a helybeli katonai kórház részére szállított egy darab cserépkályhának helyes felállítása és próba befűtése után nagyon jól bevált. Nagyszeben 1908. június 2. K. u. K. Garnissonspital Nr. 22. Dr. Renaszky».

Rendőri fotográfiák.

Hogy a rendőrséggel van a közönségnek legtöbb baja, az már nem újság. Ha beavatkozik kötelességszerűleg valamibe, akkor az a baj, ha nem teljesíti kötelességét az is hiba. Sőt, azért is okolják, ha nem lép fel érélyesen ott, ahol a beavatkozás vagy nem jogos, vagy nem indokolt.

Olyan a rendőrség, mint Aezopus öreg molnája, akire az egyik azért támadt rá, mert felült a számarra, melyet az ünökája vezetett.

— Milyen lelketlen ez a vén molnár — mondá az egyik —, felül a számarra s a szegény gyermeket engedni gyalogolni.

Ezt hallva, a gyermeket ültette a számarra, ő meg vezette.

— Hát nem bolond ez a vén molnár — mondá a másik szembejövő —, ő gyalogol s azt a fiatal embert ülteti a számarra.

Erre aztán a molnár is felült a gyermek mellé.

az államosítás ügye a legfontosabb. A törvényhozás által letárgyalt és elfogadott állami költségvetésben a petrozsényi főgimnázium 1908. szeptember havától kezdve mint állami intézet szerepel. A benyújtott és elfogadott szerződési tervezet szerint Petrozsény nagyközség az állam tulajdonába átengedi a gimnázium jelenlegi épületét tehermentesen összes felszereléseivel, azonkívül évente 10,000 koronával járul az iskola fenntartásához. A tanárok kinevezése még a szünidő folyamán várható.

A főgimnáziumban az igazgatón kívül 12 rendes tanár, 6 hitoktató, 1 gyorsíró és 1 énektanító működött.

Az I. osztban beíratkozott	59.	vizsgát tett	50;
» II. »	»	51.	» 47;
» III. »	»	51.	» 46;
» IV. »	»	42.	» 48;
» V. »	»	39.	» 33;
» VI. »	»	35.	» 35;
» VII. »	»	47.	» 43;
összesen	314.	»	292.

tanuló.

Ezeket kívül volt 12 magántanuló, köztük 2 leány, akik a IV. osztályt jó sikerrel végezték. Vallás szerint volt: román. kath. 115., gör. kath. 23., gör. kel. 63., ág. h. ev. 15., reform. 29., unit. 1., izr. 46. Anyanyelv szerint: magyar 181., német 27., román 83., olasz 1. Csak magyarul beszélt 80., magyarul és más nyelvet is tudott 292 tanuló. Petrozsényi volt 108., hunyadmegyei 138. és az ország más — 17 — vármegyéjéből 46 tanuló.

Szeptember havától az intézet államosítva lesz s megnyílik a VIII.-ik osztály is.

— Hát nem börtön kellene annak a brutális molnárnak — mondá a harmadik —, hogyan kinozza azt a szegény állatot, majd le roskad kettőjük sulya alatt.

Leszálltak tehát mindketten a számarról s kötőféken vezették.

— Van még ilyen buta ember a világon, mint ez a vén molnár — jegyzé meg a negyedik —, vezetik a számarat ahelyett, hogy ráülnek.

Ilyen a rendőrség is. Akármint s akármint tesz, vagy nem tesz, mindig találunk gáncsolni valót.

Nó, de ha nehéz feladatának tudatában teljesíti kötelességét, akkor legalább jogosan nem kifogásolhatják eljárását.

Petrozsényben különösen kényes és nehéz a rendőrség helyzete. Ez indította a képviselőtestületet arra a helyes és nagyon is indokolt elhatározásra, hogy a rendőrök számát szaporította s a rendőrbiztosi állást szervezte.

Rövid idei tapasztalat igazolja, hogy mindkettőre szükség volt. Az ambiciózus új rendőrbiztos hozzá látott mindenek előtt a rendőrök kiképzéséhez, hogy tisztában legyenek feladatukkal.

Hogy ez nem csekély dolog, az önként érthető, mert hiszen arra az állásra magasabb iskolázottsággal bíró emberek nem pályáznak. Komikus jelenetek is fordulnak elő ilyen oktatások alkalmával.

Ilyen ez is:

— Mit csinálna ön, mint rendőr, — kérdi a biztos, — ha egy vendégelőbe be megy inspicálni s hallja, hogy valaki a vendégek előtt Öfelségét a királyt gyalázza, botrányos, sértő szót használ ellene?

— Kírem aláson, nekem nincs kardom.

— No, de mit tenne ilyen esetben, ha kardja volna?

— Az már aztán az én dolgom, — felelé a rendőrjelölt mindkét kezét ökölre szorítva.

A rendőrnek — folytatja oktatását a rendőrbiztos — akkor is józannak, példás magaviseletűnek kell lenni, ha nincsen szolgálatban. Ilyenkor azonban különösen, ha egyedül és fegyver nélkül civil ruhában van, ha bemegy a kocsmába és hozat egy-két pohár sört, vagy bort s látja, hogy valaki ott a másokra rátámad, azt tettelesen bántalmazza, szép csendesen felkel, kiissza a sörét, vagy borát és távozik, miután úgy se tudna eredményesen közbelépni.

— Mit csinálna ön — kérdi a biztos az egyik rendőrtől — ha egy kocsmába bemenne, mikor nincsen szolgálatban s valaki ott a másokra támadna, azt ütlelné?

— Szép csendesen felkelnék, kiinnám a söröt, vagy borát és eltávoznék.

A közönséggel szemben mindig előzékenynek és szolgálatkésznek kell lenni a rendőrnek, épen úgy, mint a tisztviselőnek. Az emberi gyarlóságokra tekintettel kell lenni különösen, ha azok mások jogát nem sértik, vagy a törvény rendelkezésébe nem ütköznek. Oktatja eként a biztos a rendőröket s kérdi az egyiktől:

— Mit tenne ön, ha a jegyző ur hivatalában egy polgár a divánon ülve várná míg a sor reá kerül, s ott a melegben ülve elaludna s azt tapasztalná, hogy lebukhatik és betörheti az órrát?

— Instálom, a jegyző ur szobájában nincsen kanapé.

— No, de ha volna.

— Akkor a hivatalszolga felelőségétől hoznék vánkost, az illető feje alá tenném s a divánra fektetném.

A csendháborítás megakadályozására beoktatott éjjeli szolgálatot tevő egyik rendőr megszólított egy pityókos atyafit:

— Nem tudja maga, hogy szigorú parancsolatban ki van adva, hogy éjjel, aki a kocsmából lármázva megy haza, azt meg kell akadályoznunk a csendháborításban?

— Már hogyne tudnám — felelé a rendre intett polgár —, csak hogy én még nem megyek ám haza.

— Az már egészen más!

Egy alaposan elázott züllött alak sehogy sem tudott két lábán egyensúlyban helyezkedni. Négykézláb mászkált az utca közepén.

Felszólították az éjjeli szolgálatot tevő rendőrök, hogy masírozzon befelé a dutyiba.

— Hát osztán miért? kérdi indignálódva a megszólított.

— Azért, mert holt részegségével nyitványos botrányt okoz. Odabent majd kihalhatja magát.

— Vakapád! Hát nem látják maguk rőndér urak, hogy idegen vagyok. Most gyűttem Petrozsénybe s így ismerkedek a várossal.

— Nagyon helyőssen van. Csak rőndbontást ne csináljon, mert aszonta a biztos ur, hogy nekünk rőndöt köll tartani minden

Aron.

Szerkesztői üzenetek.

Erdőőr. Petrozsény. A m. kir. erdőőri szakiskolának az a célja, hogy rendszeres elméleti, főként gyakorlati oktatás útján az 1879. XXXI. t.-c. értelmében teljesítendő erdőőri teendők végzésére alkalmas egyéneket neveljenek.

Ennek a célnak szolgálatában a szakiskolák gondot fordítanak egyrészt az erdőgazdaság fejlődő igényeinek képest arra, hogy a tanulók a tulajdonképeni erdővédelmi teendőkhöz kívül a műszaki segédmunkálatok teljesítésében is elegendő jártasságra tegyenek szert; másrészt a vadászatiügy érdekében arra, hogy a tanulók az erdőgazdaság körében ökszerűen üzhető vadtenyésztés terén s a vadászat gyakorlására nézve is kellő ismereteket szerezzenek.

Az oktatás iránya és módja *határozottan gyakorlati.*

A munkabírás és gyakorlottság, a testi edzettség és közügyesség megszerzése és nevelése érdekében a tanulók a szakiskolai gazdaságban rendszeresen előforduló, vagy az oktatás érdekében alkalmazott mindenféle kézimunkának és szolgálatnak végzésében személyesen is résztvesznek és az egyes kézimunkákban, a szolgálati teendők teljesítésében mindaddig gyakoroltatnak, míg azokban megfelelő jártasságot nem szereznek.

A felvétellel jelentkezők közül azokat, a kik a felvételi vizsgálatot kiállják, a szakiskolába az igazgató veszi fel.

A pályázó által sajátkezűleg írt és kellően felszerelt kérvényt a pályázati hirdetményben megjelölt határnapig ahhoz a szakiskolához kell beküldeni, melybe a pályázó felvételt kíván.

A pályázati kérvényhez csatolandó hiteles iratokkal a pályázónak igazolnia kell:

a) anyakönyvi kivonattal azt, hogy kora a pályázat naptári évében a 17 évet meghaladja, de a 25 évet még el nem éri; — (kivételnek a «Tanusítvány»-nyal ellátott tovább szolgáló katonai altsztek, a kik 28 éves korig folyamodhatnak felvételért);

b) iskolai bizonyítvánnyal azt, hogy legalább az elemi népiskola hatodik (illetőleg valamely középiskola második) osztályát sikeresen elvégezte;

c) kincstári erdészeti, katonai vagy hatósági orvos által kiállított bizonyítvánnyal azt, hogy ép, erős, egészséges, munkához és az idő viszonytagaihoz szokott edzett testalkattal s különösen: jól látó-, halló- és beszélnőképességgel bír;

d) hatóság által kiállított erkölcsi bizonyítvánnyal azt, hogy kérvényének benyújtásáig kifogástalan magaviselettel tanúsította.

Egyebekben az intézet igazgatósága ad felvilágosítást.

A szakiskolai tanfolyam két tanévre terjed.

Az első tanév szeptember hó 1.-től a következő évi augusztus hó végéig, a második tanév pedig szeptember hó 1.-étől a következő évi június hó végéig terjed.

1115—1908. sz. vhtó.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a puji kir. járásbíróságnak 1906. évi Sp. I. 2025/2. sz. végzése következtében dr. Rosenberg Ignác ügyvéd által képviselt Filip János lupényi lakos javára Fegás Miklós h.-f.-urikányi lakos ellen 41 korona 50 fillér s jár. erejéig 1907. évi január hó 15-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján foglalt és 720 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: szarvasmarhák nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a puji kir. járásbíróság 1908. évi V. 1076/2 számú végzése folytán 41 kor. 50 fillér tőkekövetelés ennek 1904. évi június hó 1 napjától járó 5% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 61 korona 6 fillérben bíróilag már megállapított, költségek erejéig, Fegás Miklós h.-f.-urikányi lakásán 1908. évi július hó 20-ik napjának délutáni 1 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Puj, 1908. évi július hó 1 napján.

Br. Bánffy Albert
kir. bír. végrehajtó.

344—1908. szám végrh.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a puji kir. járásbírósnak 1908. évi Sp. I. 61/3 sz. végzése következtében dr. Vaszinka Tamás puji ügyvéd által képviselt HERCZLINGER ÁRON javára NAGY GÉZA és neje petrozsényi lakosok ellen 30 K 12 f. s. jár. erejéig 1908. évi május 21-én foganatosított kielégítési végrehajtás után le- és felülfoglalt és 1065 kor. becsült következő ingóságok, u. m.: szobabutorok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a puji kir. járásbíró 1908 évi v. 859/2 számú végzés folytán 30 kor. 12 fill. tőkekövetelés, ennek 1906. évi január hó 6-ik napjától járó 5% kamatai, $\frac{1}{3}\%$ váltódíj és eddig összesen 35 kor. 55 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Petrozsény községében végrehajt. szenv. lakásán leendő megtartására 1908. július 21-ik napjának d. e. 8. órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107 és 108 §§-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Pujon, 1908. évi július hó 1. napján.

Bíró János

kir. bír. végrehajtó.

410—1908. szám vhtó.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a dévai kir. járásbírósnak 1907. évi 9911. számú végzése következtében dr. Vaszinka Tamás puji ügyvéd által képviselt «Jiana» takarékpénztár petrozsényi bej. cég javára Projeszk Vaszilie és társai ponorohábai lakosok ellen 80 korona s jár erejéig 1908. évi február hó 28-án foganatosított kielégítési végrehajtás után lefoglalt és 810 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: szarvasmarhák nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a puji kir. járásbíró 1908. évi V. 794/2 számú végzése folytán 80 kor. tőkekövetelés ennek 1907. évi február hó 28-ik napjától járó 6% kamatai, $\frac{1}{3}\%$ váltódíj és eddig összesen 111 korona 7 fillérben bíróilag már megállapított, költségek erejéig, Ponorohába községében végrehajtást szenvedők Sztáncs Juon és Dáncs Juon lakásán leendő megtartására 1908. évi július hó 28-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Pujon, 1908. évi július hó 3. napján.

Bíró János

kir. bír. végrehajtó.

5034/1908. tkvi szám.

Utóajánlati árverési hirdetmény és feltételek.

Szilágyi Károlynak ifj. Nika Gergely, Nika Gyorgye és Juon elleni végrehajtási ügyében 1387/908. sz. alatt beadott és elfogadott utóajánlata folytán a végrehajtási árverés 190 kor. tőke és járuléka erejéig a dévai kir. törvényszék a hátszegi kir. járásbíró 36 területén lévő a Zs.-Korojesd község határára fekvő s végrehajtást szenvedők nevén álló zs.-korojesdi 19 sz. tjkben A + 1 rdsz. 47/1. 48/2. 49. 50. hrsz. ingatlan 742 kor. 5. rendszám 1405. 1406. hrsz. ingatlanra 361 korona 8 rdsz. 51/1/b. 52/1 79. hrsz. tngatlanra az u. ó. 21 sz. tjkben 325 kor. A + 1 rdsz. 47/3 hrsz. ingatlanra 80 korona összesen 1508 korona kikiáltási árban azzal, hogy minden egyes birtoklást vételára 5—5 koronával hozzáadva a II-ik árveréssel felmerült s a kiküldőnek járó költséget kevesebb nem lehet és hogy az árverés hivatalból is megtartatik, s hogy a beadott utóajánlat az utóajánlat tevő feltétlenül kötelező.

1. Az árverésre határnapul 1908. évi szeptember hó 5. napjának d. e. 9 órája Zs.-Korojesd község házához tüztetik ki.

2. Árverezni szándékozók tartoznak minden egyes ingatlanra vonatkozólag a fenn kitüntetett bánatpénzeket kész pénzben, vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezébe letenni.

3. Vevő köteles a vételért két egyenlő részletben és pedig az első az árverés napjától számított 30 nap alatt, a másikat ugyanazon naptól számított 45 nap alatt minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számítandó 5% kamatokkal együtt a hátszegi kir. adóhivatal, mint bírói letéptéznárnál lefizetni.

4. Vevő köteles az ingatlant terhelő és az árverés napjától járó adókat és átruházási illetékeket viselni.

5. Vevőnek a vételi bizonyítvány az árverés jogerőre emelkedése után fog kiadatni, mikor is a megvett ingatlan birtokába léphet, de a tulajdonjog javára csak a vételár és kamatainak teljes lefizetése után fog bekebelezetni.

6. Ezen hirdetmény és feltételek a hivatalos órák alatt ezen tkvi hatóságnál és Zs.-Korojesd község házában tekinthetők meg.

A kir. járásbíró, mint tkvi hatóság.

Hátszeg, 1908. évi június hó 14. napján.

Csiszér,

kir. albiró.

Hirdetmény.

A petrozsényi izr. hitközség elnöksége ezennel közhírré teszi, hogy a hitközség tulajdonát képező papilakot ujonnan óhajtja fedni, ugyszintén a papilak udvarán egy baromfi-vágóhidat építeni.

Ennélfogva felhivatnak mindazok, kik ezen munkát elnyerni óhajtják, költségvetést, valamint áranjánlataikat folyó évi július hó 20-áig alulírt hitk. elnökségénél nyújtsák be, hol ezen munkálatokra bővebb felvilágosítást is nyerhetnek.

Petrozsény, 1908. július hó 10-én.

A PETROZSÉNYI
IZR. HITKÖZSÉG ELNÖKSÉGE.

Dobrowszki Károly

Cserépkályha-raktára. — Kályhakészítő

Gyulafehérvárt.

Raktár: Nagyszebenben, Jikeli F. Károly urnál.

Állandóan nagy raktár tűzmentes, divatos stylusban készített

cserépkályhákban

a legszebb színekben u. m.: barnászöld, borsózöld, almazöld, acélzöld, sötétkék, égkék, majolika, trapp, lax stb.

Fürdőkád-burkolatok,

fayence és porcellán lemezekből.

Takarék-tűzhely felszerelések

porcellánból, fehér és kék színben.

Régi kályhák javítása és átrakása elvállaltatnak

2—3 évi jótállás.

Pontos kiszolgálás. — Jutányos árak.

Az „ÜSTÖKÖS“

a legjobb magyar viclap. Hetenkint 20 oldal, színes képek.

ELŐFIZETÉS: félévre (jul. dec.) 6 korona.

negyedévre (jul. okt.) 3 kor.

A ki a félelvi előfizetést most beküldi ingyen kapja az 1907 évi teljes bekötött évfolyamot. (700 oldal vicc, kép, stb.)

LUTAVÁNYCÍM: „Üstökös”, Budapest V. ker. Szabadságter 11.

NYOMATOTT FIGULI ANTAL GYORSSAJTOJAN PETROZSÉNY.

NOXIN

Minden jobb üzletben kapható

Hochsinger Testvérek Budapest.
Özv. Grün Mórénál Petrozsényben.Szénát, szalmát, luczernát és muhart
veszek és eladok

bármily nagy mennyiségben. —
Fölpréseléshez legujabb szer-
kezetű gőz- ló- vagy kéziprésem
:: bocsátom az eladó rendelkezésére. ::
Közvetítőknak magas jutalék.

Schreier Béla takarmány-
nagykeresk. Budapest.
Népszínházutca 22. sz. Telefon 20—52.

Értesítés.

Petrozsény és vidéke n. é. közönségének b. tudomására hozom, hogy Petrozsényben a Malea-utcában Doda Károly házában lakom, hol minden a

.. szoba-festészetéhez tartozó ..

munkákat a legdiszesebb kivittől, a legegyszerűbbig felvállalom, főtörekvésem oda fog irányulni, hogy a n. é. közönség bizalmát mindig kiérdemeljem.

Pontos és jó munkáért felelősséget válllok! Kívánatra, bár mely időben házhoz mintákkal együtt eljövök.

A n. é. közönség b. pártfogását kérve vagyok

Schwarz Simon
szobafestő.

Az ev. papilakban azonnal kiadó egy raktár, esetleg műhely-helyiség.

Az ev. presbyterium.